

vých ustanovení snažícím se mj. překlenout možné rozpory mezi ESD a Evropským soudem pro lidská práva. Jakkoliv je Charta dosud „jen“ deklarací, předpokládá se její právní závaznost.

Pokud jde o druhé téma, platí, že vztah mezi posílením, resp. marginalizací EP a národních parlamentů není jednoznačný a jednosměrný. Vývoj v 80. letech vedl k oslabení národních parlamentů bez kompenzace v podobě posílení EP. Od Maastrichtu jsme svědky procesu reparlamentarizace na obou úrovních. Modely působení národních parlamentů jsou různé, přecházejí nicméně z oblasti prvního pilíře do dalších dvou, a to nejen v podobě kontroly dokumentů, ale ve vládou zprostředkovaném zapojení se do činnosti Rady EU.

Posledním řečníkem byl **Štěpán Pecháček** z Parlamentního institutu s příspěvkem nazvaným „*Evropský parlament a evropské politické strany*“. Poslední mezivládní konference se zabývala převážně statutem Komise a Rady EU; EU je ostatně podle řečníkova soudu dosud exekutivním seskupením. V souvislosti s EP se nicméně otevřela diskuse o legitimitě evropských orgánů a EP samotného; jeho posilování je výrazem komunitárních tendencí. Před summitem v Nice se diskutovalo o postavení politických stran na evropské úrovni, resp. o jejich financování. Komise navíc ve shodě s EP navrhovala volbu části poslanců EP v celoevropském volebním obvodu, čímž by se zdůraznilo přímé zastupování evropského lidu, a nikoliv lidu členských států.

Po posledním vystoupení následovala diskuse, v jejímž průběhu např. **Jiří Musil** demonstroval pomocí statistických dat proces homogenizace západoevropských společností, bez něž podstatu integrace nepochopíme, **Š. Pecháček** rozlišil politické frakce v EP od federací evropských stran atd. Jednání ukončil senátor **Skalický** oceněním dialogické formy vystoupení politiků a zajímavých podnětů ze strany odborné veřejnosti.

Ze stenozáznamu veřejného slyšení, jež podle soudu autora této zprávy zcela splnilo svůj účel, tj. propojilo politický a odborný diskurs na dané téma, bude pořízen pracovní materiál jsoucí zájemcům k dispozici v sekretariátu pořádatelství výboru.

Jan Kysela

Aktuální problémy slovenského parlamentu

Dne 8. 10. 2001 uspořádala Kancelář Národní rady Slovenské republiky, sdružení Občianske oko a Nadace Konráda Adenaura konferenci nazvanou „Aktuálne problémy slovenského parlamentu“. Konference se dělila do tří bloků. Konference s mezinárodní účastí navázala na tradici obdobných politologických setkání aktivních politiků s politology a novináři v příjemném prostředí starého sídla Národní rady v Bratislavě. Výstupy z konference budou prezentovány ve sborníku.

V prvním bloku „*Poslanec a konflikt zájmů*“ vystoupili s hlavními referáty předseda ústavního právního výboru Národní rady Slovenska Ladislav Orosz, který hovořil na téma Práce na ústavní a zákonné úpravě konfliktu zájmů, a poslanec Poslanecké sněmovny ČR Zdeněk Koudelka, který vystoupil k tématu konfliktu zájmů veřejných činitelů a její navrhované úpravy v ČR. Ve vzájemném srovnání byly popsány právní úpravy střetu zájmů v obou státech. Základní odlišnost spočívá v tom, že na Slovensku má tato úprava ústavní základ, který umožňuje vyvození sankce za porušení stanovených pravidel ve formě ztráty příslušné veřejné funkce. Navrhovaná změna slovenské úpravy se též týká významného rozšíření úpravy konfliktu zájmů na činitele územních samospráv. Debata byla i o vládním návrhu v ČR zakázat výplatu odměn pro poslance a senátory – členy řídicích, dozorčích a kontrolních orgánů právnických osob, zřízených

za účelem podnikání s většinovou majetkovou účastí státu a ve státních фонdech.

Ve druhé části „*Parlament a služby pro poslance*“ vystoupila ředitelka Parlamentního institutu Parlamentu ČR Jindřiška Syllová, ředitel Parlamentního institutu Národní rady SR Lubomír Fajták, slovenští poslanci Katarína Tóthová a Peter Tatár, asistent poslance Vladimír Pirošík a Nicolas Ruszkowski z National Democratic Institut-Slovakia. Hlavními tématy bylo porovnání působnosti obou parlamentních institutů, kdy slovenský je širší, neboť zahrnuje i odbor legislativní a odbor aproximace práva. Dalším tématem byla diskuze okolo zavádění institutu asistentů poslanců a poslaneckých kanceláří. Asistenti poslanců a poslanecké kanceláře jsou již v Čechách, na Moravě a ve Slezsku plně funkční, zatímco na Slovensku se teprve zavádějí. Pozornost se soustředila na to, co má a nemá být náplní činnosti asistenta poslance, a dále na to, zda je správnější zřízovat poslanecké kanceláře v sídle Národní rady v Bratislavě nebo v jiných městech. Slovensko v posledních volbách tvořilo jeden volební obvod, zatímco v Čechách, na Moravě a ve Slezsku existuje více volebních obvodů (krajů) a poslanecké kanceláře lze zřídit jen v příslušném volebním obvodu poslance nebo senátora. Tedy v Praze mohou být kanceláře jen poslanců a senátorů zvolených v Praze.

V třetí části „*Parlament, veřejnost a média*“ vystoupili slovenský poslanec Ján Budaj, redaktorka Rádia Svobodná Evropa Mária Hlučáňová a za Občianske oko Peter Novotný. V této části se rozvinula diskuze o komunikaci jednotlivých poslanců, poslaneckých klubů i parlamentu jako celku s médii se zřetelem na dispoziční řešení nové budovy Národní rady, která sice byla postavena nedávno, ale byla projektována v období reálného socialismu, kdy se nepočítalo s dnešními nároky na činnost demokratického parlamentu. Debata ukázala, že důležité je chtění, nikoliv technické možnosti stavby Národní rady. Poslanci, kteří chtějí nyní komunikovat s médii, tak činí

i dnes. Naopak žádná změna technického řešení budovy parlamentu sama o sobě nezajistí vůli k vzájemné komunikaci.

Zdeněk Koudelka

Role státu v současné etapě transformace české společnosti

Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy uspořádala ve dnech 7. – 8. září 2001 v reprezentačních prostorách zámku Josefa Hlávky v Lužanech u Přeštic mezinárodní vědeckou konferenci „Role státu v současné etapě transformace české společnosti“. Tématu konference byl relevantní přístup několika vědních oborů a tomu odpovídalo i složení necelých padesáti účastníků konference, mezi nimiž byli zejména právníci, politologové, ekonomové, sociologové a filozofové. Z hlediska institucionálního pak převládali pedagogové a vědečtí pracovníci z vysokých škol a vědeckých ústavů.

Jednání konference zahájili prof. Václav Pavlíček, předseda správní rady Nadání a Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky, rektor Univerzity Karlovy prof. Ivan Wilhelm a děkan Právnické fakulty Univerzity Karlovy doc. Vladimír Kindl přivítáním účastníků konference a úvodním vystoupením. Návazně zazněly základní referáty prof. Václava Pavlíčka (PrF UK Praha) a prof. Milana Sojky (FSV UK Praha) k základnímu tématu konference.

Odpolední páteční a sobotní jednání konference postupovalo odděleně ve třech tematicky uzavřených sekcích, kdy po přednesení jednotlivých příspěvků následovala neformální diskuze. Po pátečním jednání následovalo v podvečer seznámení s životem a dílem velkého českého architekta a stavitelce, ale i největšího českého mecenáše věd a umění Josefa Hlávky (1831–1908) v muzeu